

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. B.**, zastúpeného JUDr. A. M., proti žalovaným **1/ M. K.K.**, zastúpenému JUDr. B. M., **2/ M. H.**, **3/ F. H.**, **4/ J. D.H.**, **5/ Ing. M. S.**, **6/ V. G.**, **7/ M. G.**, **8/ M. K.K.**, **9/ J. K.K.**, **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18 C 92/2007, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. apríla 2008 sp. zn. 5 Co 148/2007 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného 1/ **o d m i e t a**.

Žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania 47,79 € k rukám JUDr. A. M., do troch dní.

Žalovaným 2/ až 9/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 2. júla 2007 č. k. 18 C /2007-246 určil, že nehnuteľnosti a to parcela X. – orná pôda o výmere 2624 m² - identická s časťou X. a parcela X. – orná pôda o výmere 1034 m² - identická s časťou X., zapísané na LV č. X. kat. úz. D. a vytvorené geometrickým plánom pod č. X., zo dňa 29. júna 2005 vyhotoviteľom G.A.K.P. Ing. D. – D., overeného dňa 14. júla 2005, patria do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalovaných zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 830 Sk. Mal preukázané, že právni predchodcovia účastníkov konania, niekedy v 20. rokoch minulého storočia, nehnuteľnosť, označenú ako mpč. X., v k. ú. D., medzi sebou reálne rozdelili. Časť týchto nehnuteľností, reálne vyčlenených, odkúpili starí rodičia žalobcu od pôvodného vlastníka a tieto po celý život užívali. V starobe ich podarovali žalobcovi, ktorý nehnuteľnosti

v hraniciach určených pri rozdelení pôvodnej mpč. užíval ako svoje, až do roku 1959. Vtedy jej časť nachádzajúca sa v extraviláne bola vnesená do spoločného honu J.. V roku 1992 J. začalo postupne odovzdávať pôvodným vlastníkom patriace nehnuteľnosti. Každý z predchodcov svoje parcely nikým nerušene užíval. Ohliadkou na mieste samom súd prvého stupňa zistil, že nehnuteľnosti sú ohraničené brázdami. Tak boli vnesené aj do J.. Nikto zo žalovaných, okrem žalovaného v 1. rade, nespochybňoval reálnu deľbu v minulosti a vlastníctvo žalobcu. Časť užívaných nehnuteľností nachádzajúcich sa v intraviláne obce si niektorí vlastníci, a to vrátane žalobcu a žalovaného v 1. rade, už majetkovoprávne vysporiadali.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 8. apríla 2008 sp. zn. 5 Co 148/2007 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovaného 1/ zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 6 924 Sk, ostatným účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd mal za to, že žalobca uniesol dôkazné bremeno v konaní. Predovšetkým dôkazmi deklaroval skutočnosť, že aj napriek tomu, že nehnuteľnosť bola v spoluvlastníctve, každý zo spoluvlastníkov užíval svoju časť, ktorú mal riadne ohraničenú, užíval ju v pokoji, medzi spoluvlastníkmi neboli nezhody a spory ohľadom takto vyčleneného užívania spoločnej nehnuteľnosti. Žalovaný 1/ je spoluvlastník pôvodnej nehnuteľnosti, ku časti ktorej žiadal priznať vlastnícke právo žalobca a to podľa geometrického plánu ním predloženého, ktorý sa dotýkal tej časti pôvodnej pozemnoknižnej nehnuteľnosti, ktorú mal užívať len jeho právny predchodca a následne aj on. Bolo preukázané, že hraniciam takto vyčlenenej časti nehnuteľnosti žalobcu, zodpovedal pozemok, ktorý mu bol darovaný. Bolo potvrdené svedeckými výpoveďami, že v čase darovania bola darovaná už časť reálne vyčlenenej pozemnoknižnej nehnuteľnosti, ktorú užívali právni predchodcovia žalobcu. Žalobca v týchto hraniciach nehnuteľnosť užíval od roku 1954 do roku 1959, kedy bola vnesená J., neskôr časť týchto nehnuteľností bola vydaná družstvom v roku 1992 a časť v roku 2002. Žalobca od darovacej zmluvy odvodzoval svoju dobrú V. a pokojnú držbu užívania takto vyčlenenej nehnuteľnosti, ktorá sa združením pozemku do družstevného užívania neprerušila a uplynutím desiatich rokov nadobudol vlastníctvo vydržaním. Darovacia zmluva bola uzatvorená 30. apríla 1954. Žalobca mohol vydržať nehnuteľnosť k 30. aprílu 1964 (10 rokov od 30. apríla 1954). V skutočnosti však nemohol, lebo vtedy už od 1. apríla 1964 platil Občiansky zákonník, ktorý vydržanie nepoznal. Žalobca preto mohol vydržať vlastníctvo k nehnuteľnosti až ku dňu účinnosti novely Občianskeho zákonníka, t.j. 1. januára 1992. Pre vydržanie vlastníckeho práva žalobcu

takto vyčlenenej časti nehnuteľnosti, bolo potrebné zistiť, či boli splnené podmienky a predpoklady vydržania. Tieto museli byť splnené po celú vydržaciú dobu. Boli to spôsobilý subjekt, spôsobilý predmet držby, dobrá V., oprávnená držba po zákonom stanovenú dobu a uplynutie vydržacej doby. Odvolací súd z obsahu dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom nezistil, že by niektorá z týchto podmienok splnená nebola. Zhodne so záverom súdu prvého stupňa mal za to, že žalobca riadne preukázal svoje tvrdenia a právo, na základe ktorého odvodzoval vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti. Odvolací súd poukázal na rozsiahle dokazovanie vykonané prvostupňovým súdom, jeho závery a úvahy, ktoré zodpovedali pravidlám formálnej logiky. K odvolacím námietkam žalovaného 1/ odvolací súd poukázal na dokazovanie vykonané prvostupňovým súdom. Ten vo svojom rozhodnutí jasne deklaroval, ktorí vlastníci zapísaní na LV č. X. a pod ktorým poradovým číslom, nadobudli podiely a na základe akého titulu. Odvolací súd nezistil, že by takto označení vlastníci neprichádzali do úvahy po dedičoch zapísaných v pozemnoknižnej zápisnici č. X. k.ú. D.. Ku každému zápisu na liste vlastníctva č. X. k.ú. D. mal prvostupňový súd zabezpečený aj titul, ktorý bol podkladom pre zápis vlastníctva. Z týchto titulov bolo možné osvedčiť a zároveň potvrdiť vlastníctvo toho-ktorého vlastníka zapísaného na liste vlastníctva č. X.. Rovnako podiely zapísané na liste vlastníctva č. X. k.ú. D. zodpovedajú podielom zapísaným v pôvodnej pozemnoknižnej zápisnici č. X. k.ú. D.. Pokiaľ žalovaný 1/ namietal, že nie sú žalovaní všetci účastníci konania, predovšetkým nástupcovia po I.I. D., ktorá bola vedená a zapísaná v pozemnoknižnej zápisnici č. X. k.ú. D. pod B 7, 10, odvolací súd považoval i túto námietku za nedôvodnú. Žalobca v odvolacom konaní predložil listiny svedčiace o tom, že H. D. bola v skutočnosti aj I. D., ktorá bola matkou J. K. a teda išlo o H. K., za slobodna D., ktorá žila v D. v 50. rokoch a zomrela v roku X.. K tejto skutočnosti bolo zo strany žalobcu predložené aj dedičské rozhodnutie zo dňa 29. mája 2005. Z uvedeného vyplynulo, že v dedičskej veci po H. K., rod. D., narodenej X., zomrelej X., naposledy bytom D. boli povolaní – do úvahy prichádzajúci dedičia A. P., rod. K., F. K., V. K., rod. P., pričom podiel na pozemku v k.ú. D., zapísaný v pozemnoknižnej zápisnici č. X. parcely č. X., pod B 7 a B 10, nadobudla V. K., rod. P. – nevesta poručiteľky. Išlo o podiel, ktorý bol v pozemnoknižnej zápisnici č. X. k.ú. D., vedený na I. D.. Žalovaný 1/ neskôr sám na odvolacom pojednávaní uviedol, že okolnosti vo vzťahu k tejto dedičke nechce spochybňovať, keď o tom, že bol vyporiadany podiel I. D. sa dozvedel až na odvolacom pojednávaní. V súvislosti s odvolacou námietkou žalovaného 1/, že nikdy neprebehlo rozdelenie medzi pôvodnými vlastníkmi, odvolací súd ďalej poukázal na rozhodnutie Okresného súdu v Humennom zo dňa 21. marca 1988 pod sp. zn.

8 C 164/88, z ktorého vyplýva, že už v tomto konaní bolo konajúcim súdom konštatované, že spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným v pozemnoknižnej zápisnici č. X. je iba formálne, lebo v roku 1924 bola prevedená reálna deľba. Tohto konania sa zúčastnil aj otec žalovaného 1/ M. K., bytom D., vedený pod poradovým číslom X., ktorý spolu s ostatnými spoluvlastníkmi bez výhrad takéto vlastnícke právo uznával. Z uvedeného bolo potom možné logicky vyvodit', že sami pôvodní spoluvlastníci uznávali zrušenie spoluvlastníctva ešte v 20. rokoch. Z dokazovania pred prvostupňovým súdom vyplynulo, že spoluvlastníctvo bolo rozdelené, každý užíval nehnuteľnosti v podelenom stave, najmä pokiaľ išlo o intravilán. Táto skutočnosť viedla odvolací súd k záveru, že ak prebehla reálna deľba nehnuteľnosti, tak buď prebehla ako celok alebo vôbec. Dôvodné neboli ani námietky žalovaného 1/ o nepravdivosti údajov zaznamenaných na ohliadke. Zo zápisnice z ohliadky na mieste samom bolo nesporné, že sa jej okrem iného zúčastnil aj žalovaný 1/ a že nikto z prítomných účastníkov, ako aj svedkov, nespochybnil, že parcely žalobca užíva nerušene. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 O.s.p. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 1/, ktorý ho žiadal zrušiť z dôvodov uvedených v § 237 písm. d/ O.s.p. a súčasne uznesením rozhodnúť o zastavení konania vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18 C 92/2007. Uviedol, že v tej istej veci sa už skôr začalo konanie na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11 C 8/1998, ktorá vec je v súčasnosti vedená pod sp. zn. 11 C 773/2002 a nie je doposiaľ rozhodnutá. V tejto veci ide o totožných účastníkov a rovnaký predmet konania, t.j. o zrušenie spoluvlastníctva k pôvodnej mpč. X. vedenej ako roľa vo výmere 3 ha 35 á 72 m², zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici - vložka č. X. k.ú. D. a jej rozdelenie podľa výšky spoluvlastníckych podielov. Namietal ďalej nesprávny právny záver súdov o preukázaní naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva žalobcu, keď v konaní pod sp. zn. 11 C 773/2002 sa má vyriešiť otázka zrušenia spoluvlastníctva a tým upraviť vlastnícke vzťahy všetkých spoluvlastníkov a nie len žalobcu. Vytýkal odvolaciemu súdu, že nesprávne postupoval, keď nevykonal navrhované dôkazy a odmietol spojiť obe konania do jednej veci.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho žiadal zamietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa .

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného 1/ nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

V priebehu dovolacieho konania zomrel dňa X. pôvodne žalovaný 2/ M. H., narodený X., naposledy bytom D., ako dedičia po ňom v konaní ostali žalovaní pôvodne označení 3/, 4/ a 5/ (M. H., F. H. a J. H.), ktorí boli i účastníkmi pôvodného konania..

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom

niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

So zreteľom na žalovaným 1/ tvrdený dôvod dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že konanie trpí vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. d) O.s.p. a to v tom smere, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie vo veci Okresného súdu Humenné sp. zn. 11 C 773/2002.

V zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Prekážku prv začatého súdneho konania (litispendencia) upravuje ustanovenie § 83 O.s.p. Táto prekážka zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja.

V predmetnej veci sa žalobca domáhal určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to titulom darovacej zmluvy svojich právnych predchodcov k reálne vyčlenenej časti nehnuteľnosti, označenej vo výroku svojho návrhu výmerou s poukazom na zameranie, uvedené v geometrickom pláne zo dňa 24. júla 2000. V konaní Okresného súdu Humenné pod sp. zn. 11 C 773/2002 sa žalovaný 1/ v procesnom postavení žalobcu domáha síce voči totožným účastníkom konania, avšak z iného právneho titulu zrušenia

a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, označenej výmerou odlišnou ako v prejednávanej veci. Z uvedeného je zrejmé, že chýba spoločný predmet konania, ako aj rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo totožných účastníkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nebolo zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., ako nesprávne namietal dovolateľ.

Rovnako námietka žalovaného 1/ o postupe súdov nižších stupňov súvisiaca s nevykonaním navrhnutých dôkazov nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv účastníka konania nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (viď napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

Žalovaný 1/ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku vytýkal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie, týkajúce sa preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení..

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje

zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného 1/ v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému 1/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, ktorá spočíva v odmene advokáta za jednu právnu službu, ktorú poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovaného v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, vo výške 47,79 €, ktorú zaviazal zaplatiť žalovanému 1/ žalobcovi k rukám jeho právnej zástupkyne do troch dní. Žalovaným 2/ až 9/ trovy dovolacieho konania nevznikli, preto dovolací súd im náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. novembra 2010

JUDr. Vladimír M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová